

ZPRAVODAJ
SPOLEČNOSTI SBĚRATELŮ
ČESKOSLOVENSKÝCH KNIHTISKOVÝCH ZNÁMEK

č. 84

ročník 2016

Zaplacení příspěvku na rok 2016

Příspěvky na rok 2016 zůstávají stále stejné, tj. **100 Kč pro sběratele do 70 let a 80 Kč pro sběratele nad 70 let**. Prosíme sběratele, kteří ještě nezaplatili příspěvky o jejich zaplacení. Platbu lze zaplatit buď:

- převodem na účet číslo: **2200718171/2010** (FIO banka), kde uveďte ve zprávě pro příjemce své jméno a příjmení. Jinak nejsme schopni odesilatele dohledat.
- nebo poštovní složenkou na adresu Moravec Jaroslav, Krynická 494, Praha 8, 181 00
- v Pardubicích na místě setkání.

Bankovní účet jsme si zřídili, protože v poslední době řada členů nechtěla financovat služby České pošty. Převod do jiné banky je levnější. Zřízení a vedení účtu máme zcela zdarma, proto ani zde nejsou poplatky navíc.

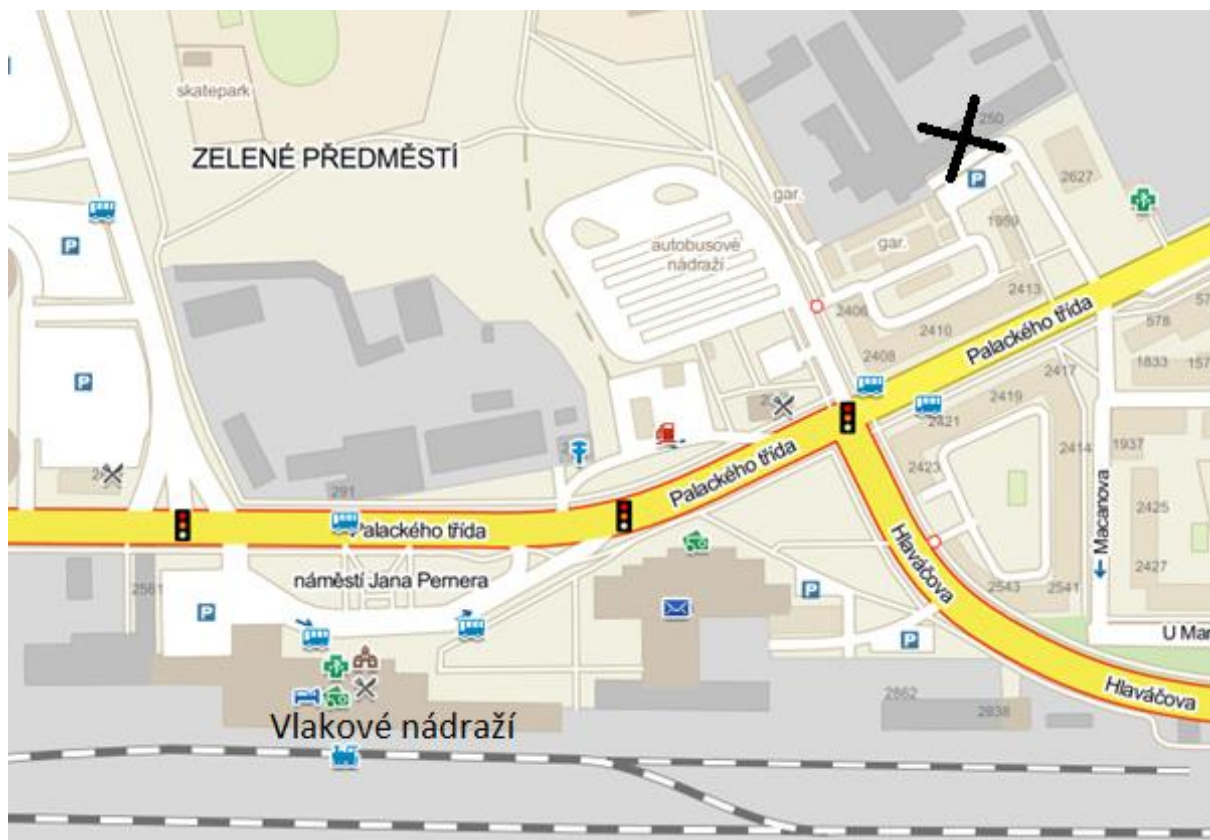
Hospodaření Společnosti za rok 2014

	Příjem	Výdaje
Převod z roku 2013	13587,--	
1A – 1J příspěvky	11940,--	
Celkem příjem	25527,--	
2 Tisk zpravodaje		918,--
3 Poštovné		81,--
Obálky		36,--
Kancelářské potřeby		215,--
Celkem výdaje		1250,--
Zůstatek	24277,--	

Pozvánka na jarní setkání knihtisku – 19. března 2016 Pardubice

Jarní letošní schůzka naší Společnosti se bude konat v sobotu 19. března 2016 od 9 do 12 hodin ve velkém salónku restaurace Pivovarka, která je součástí pardubického pivovaru. Místo schůzky je vzdáleno cca 5 minut pěšky od pardubického vlakového nádraží a cca 2 minuty pěšky od autobusového nádraží (viz mapka).

V běžném provozu bude přilehlá restaurace, což dává možnost na popovídání a občerstvení (káva, čaj, 7 druhů piva a jiné) a zájemci zde mohou i poobědvat.

Zápis z porady vedení SZKZ ze 14.11.2015

Přítomni Kašpar, Chudoba, Rákosník, Moravec, Hamr, Košťál a Paleček

- Příští setkání 19. 3. 2016 - Pardubice, Pivovarka. Kolega Chudoba v pozvánce na jarní setkání vypustí odstavec: „Termín je zvolen tak cca 12 min. pěšího přesunu“. Z organizačních důvodů byl změněn termín celostátní burzy známek (z 19. 3. na 2. 4.)
- Kolega Kašpar projedná s kolegou Marčanem možnost podzimní schůzky 2016 v prostorách jeho pracoviště (ul. Politických vězňů, Praha)
- Zlepšení organizace našich setkání. Pro zlepšení informovanosti účastníků našich setkání, byl inspicentem těchto akcí pověřen kolega Košťál, který zajistí prezenční listinu a díky svému hlasovému fondu i vyhlášení důležitých informací během schůzek (začátek odborné informace o příslušné emisi (19. 3. kolega Rákosník)), termín a místo příštího setkání atp.
- Příspěvky do Zpravodaje. Uzávěrka 31. 1., kolega Chudoba pošle připravené příspěvky ke korektuře jednotlivým autorům, provedení korektur krátkých sdělení členů nabízí provést kolega Kašpar.
- Zpráva o hospodaření. Do Zpravodaje č. 84 zpracují kol. Pal a Mor (ve Zpravodaji 82 ani 83 nebyla).
- Ve Zpravodaji začít zveřejňovat aktualizovaný adresář - kolega Chudoba
- Zlepšení možnosti výměny či nákupu filatelistického materiálu účastníků setkání. Členové výboru, aby šli příkladem, připraví k výměně či prodeji svoje přebytky.

zapsal kolega Chudoba a Kašpar

Přednáška na jarním sezení – Ukázka sbírky emise OR s výkladem a ukázkou

Na setkání Společnosti knihtisku dne 19. 3. 2015 provede člen pan Rákosník ukázkou sbírky emise Osvobozená republika s výkladem a besedou.

Při ukázce můžete krom jiného uvidět např.:

- známkové sešitky pro emise Holubice a OR,
- známky OR hodnoty 40 h, pocházející ze ZP 96 TD 5 ve všech druzích zoubkování a na celistvosti,
- řadu vzácných a mimořádných celistvostí se známkami OR, například:

Firemní celistvost odeslaná z p.ú. Votice doporučeně a spěšně dne 21. května 1923. Tarif: základní sazba 0,50 + doporučený příplatek 2,00 + spěšnostní příplatek 1,00 Kč. Správně frankováno.

Mimořádná sedminásobná frankatura.

Inzerce

Koupím vícenásobné celistvosti se známkami emise Osvobozená republika. Mám zájem o celistvosti ze IV tarifního období: 4x 20 h, 8x 25 h, 3x 60 h a jiné lepší, z V. tarifního období: 5x 30 h, 4x 40 h, 3x 50 h č., 9x 50 h č., 10x 50 h č., 10x 50 h z., 5x 100 h, 2x 250 h, 3x 250 h a jiné lepší.

Nabídněte na zdenek.rakosnik@seznam.cz

Použití Hradčan s perfiny již v roce 1918

V říjnovém čísle časopisu Filatelie vyšel článek týkající se poštovního použití Hradčan s perfinem již v roce 1918, které se dosud nepředpokládalo a je význačným překvapením. Jde o tři druhy perfinů, z toho jeden je dokonce znám na více hodnotách. Protože někteří sběratelé neodebírají tento časopis, uvedu nejdůležitější pasáže i v našem Zpravodaji.

Prvním z nich je perfin „LN“ používaný vydavatelstvím Lidových novin v Brně. Ty zastávaly výrazně pročeské názory, a tak lze předpokládat, že se vydavatelství snažilo získat nové poštovní známky co nejdříve. Na prvním obrázku jsou perfinované známky v hodnotě 3 a 5 haléřů. Všechny byly použity na poštovním úřadě Brno 2 (razítko je ještě neznárodněné). Známky v hodnotě 3 hal dne 30. prosince, známka v hodnotě 5 hal již dokonce 23. prosince – tj. pátý den po vydání. A to ještě mezi tím byla sobota a neděle. Nepochybně se jedná o nefilatelistické použití.

Dalším je perfin „P-S“, který je použit na známce 10 hal Hradčany. Perfin vlastnila firma Meva, a.s. pro průmysl kovovým zbožím, Praha Smíchov (proto monogram P-S). Datum poštovního použití není zřetelně patrný, ale může jít buď o 28. nebo 30. prosince. Nejdůležitější však je, že prosinec 1918 je dobře čitelný.

Třetí perfin použitý v roce 1918 na známce 10 h Hradčany je „Z.O./L.B.“. Jedná se o vzácný perfin, který používala Zemská oděvna – Landes Bekleidungsamt v letech 1916 až 1919. Činnost této instituce zřejmě souvisela s válkou. V pozdějším období proto již perfin není znám. Na obrázku je pohlednice odeslaná 30. prosince 1918 a opatřená razítkem vlakové pošty Jičín – Praha. Ze sdělení vyplývá, že šlo zřejmě o zneužití perfinované známky pro soukromé účely. Přesto jde o zajímavý doklad raného použití perfinované známky Hradčany a paradoxně zároveň pozdní použití tohoto perfinu vůbec.

Z dosud nalezených dokladů vyplývá, že perfinované známky emise Hradčany se v prosinci 1918 a také v lednu 1919 vyskytují zřídka a častěji se začaly používat teprve ke konci února 1919, a to nejvíce na balíkových průvodkách, kde je lze nalézt kombinaci se souběžnými známkami rakouského původu. Smíšené frankatury s perfiny na dopisech jsou velmi vzácné.

Lze předpokládat, že ve sbírkách se vyskytují další zajímavé doklady, které dosud unikaly pozornosti a majitelé si jejich mimořádnost snad ani neuvědomili. Pokud zašlete do redakce jejich sken, rádi je uveřejníme.

Vladimír Münzberger, Josef Chudoba

(článek vznikl zkrácením článku z časopisu Filatelie)

Retuš hodin u známky 10 haléřů I Hradčan

V minulém Zpravodaji jsme popsali retuše hodin na známce 10 hal I. Hlavní důvodem k uveřejnění článku bylo, že dosud uváděná tzv. první retuš na čtvrté desce je ve skutečnosti poškozená retuš z konce poštovního použití.

Od pana Havlátky z Českých Budějovic jsem obdržel sken makulaturního čtyřbloku, kde se nachází poškozená retuš ze 4. TD. Obdobně od pana Louky z Varnsdorfu jsem obdržel obrázek dvoupásky, který dokazuje pozdní použití známky. Zde je datum 21. července 1920. Naposled se známka nabízela na 43. aukci Profilu (los č. 13), kde se prodala za 4400 Kč plus poplatky. I zde je datum na razítku 26. března 1920.

Josef Chudoba

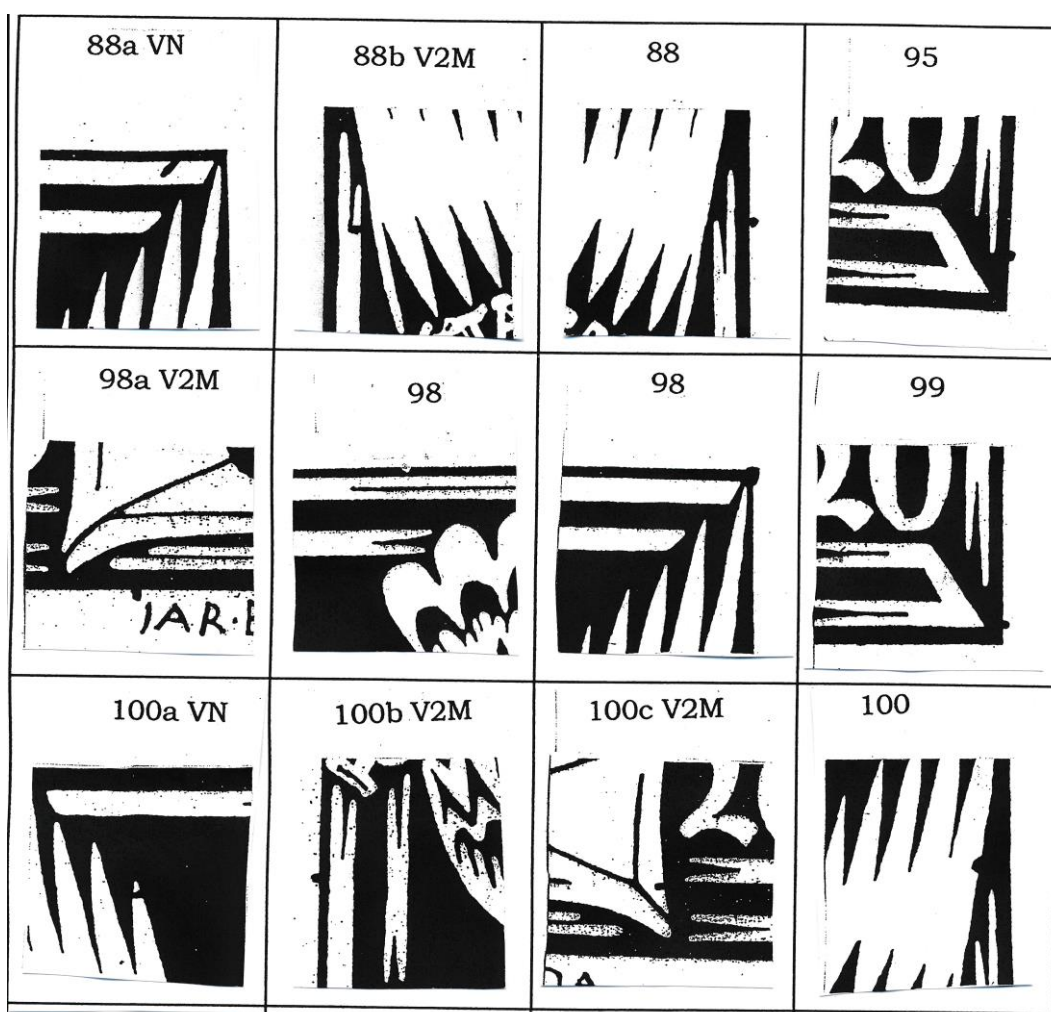
Poznámka:

V současnosti v časopise Filatelie vychází na pokračování články o objevech členů Společnosti knihtisku na známkách emise Hradčany. V únoru vyjde článek o známce 5 hal V, a zároveň zde budou uvedeny základní kresby známek s uvedením základního názvosloví.

Holubice 20 h, II. typ – sedm nových vad 3. matrice na známkách

V poslední době se podařilo získat a prostudovat dolní dvacetiblok známek z TD 20 – 28, tj. druhé a současně poslední desky zhotovené podle 3. matrice. Zatímco v nedávno vydané Specializované příručce Holubice je u výčtu vad 3. matrice (V3M) uvedena jediná (na ZP 33), porovnáním výše zmíněného dvacetibloku s celým archem z TD 19 – 28 se podařilo identifikovat dalších sedm V3M. Jedná se o odchylky v obrazu a kresbě známky, které jsou ve studii Holubice 20 h, II. typ (z roku 2012), zaměřené na TD 19 – 28 označeny: 88d, 95b, 98b, 98c, 99e, 100d a 100e.

J. Kašpar

Nabídka

Nabízím přebytky odchylek v obrazu a kresbě známky na razítkovaných známkách Holubice všech nominálních hodnot. Domluva (s označením DV podle popisu uvedených v našich studiích z let 2006 až 2015) nejlépe přes emailovou adresu: jirikaspi@seznam.cz jk -

Osvobozená republika - jak dál? = omluva a doplněk

Navazuji na článek, zveřejněný ve Zpravodaji č. 83. Zde jsem v seznamu autorů vydaných studií o jednotlivých hodnotách známek Osvobozená republika opomenul uvést pp. Erban, Hrocha, Chudobu, Kovalíka a Moravce. Tímto svoji chybu napravuji a uvedeným pánům se omlouvám.

V průběhu zpracování Zpravodaje č. 83 vypadly z mého článku jedna věta a jeden odstavec:

V odstavci **OR 50 h červená** věta:

„Zde si myslím, že je dostatek prostoru pro prokázání existence více než dvou tiskových desek.“

Hodnota **OR 100 h**:

O této hodnotě byly vydány studie panem Palečkem. Nemalou práci při studiu této hodnoty vykonali pp. Banert, Dohnal, Erban, Hanák, Chvalovský a další.

Náměty pro další studium mohou být:

- rekonstrukce dalších tiskových desek (kromě již hotových TD 1, TD 2 a TD7),
- prokázání skutečného počtu tiskových desek.

Nevylučuji prokázání některých nových retuší a obdobně prokázání dalších vad negativu, např. na ZP 13, 20, 25, 37, 42, 44, 48, 52 a 70. Domnívám se, že i tato hodnota dává možnost na zpracování a prezentování úzce specializovaného výstavního exponátu.

Zdeněk Rákosník

Redakce Zpravodaje se omlouvá našemu členovi za způsobené chyby ve Zpravodaji 83.

Osvobozená republika 50 h zelená – odpověď na otázku ze Zprav č. 82

K tomuto článku jsme získali dva příspěvky od našich předních sběratelů Osvobozené republiky, které rádi publikujeme:

Ve Zpravodaji č. 82 v článku „Osvobozená republika 50 h zelená – kdo zná a pomůže upřesnit ZP?“, žádá autor o pomoc při určení čtyřbloku a svislé dvoupásky známek.

Zobrazený čtyřblok jednoznačně určuje vada sestavy „bílý bod u kadeří vlevo od hlavy“ na ZP 51 (levá horní známka na zobrazeném čtyřbloku). Sekundární deskové vady (vady typické pro jednu tiskovou desku) na ZP 51, 52, 61, 62 a 71 dle studie vydané panem Chvalovským v roce 2002 přiřazují tyto známky (čtyřblok i dvoupásku) na TD 2.

Ve Zpravodaji č. 82 je obrázek známek s ochranným rámem, v němž jsou bílé skvrny. Měl jsem možnost si známky prohlédnout v originále, zda na nich nejsou nějaké kontrolní znaky naznačující jejich poštovní použití. Na prvním je obrázku ve Zpravodaji 82 je vlakové razítko Praha – Děčín s datem 25. dubna 1922, na druhém obrázku s razítkem Moravská Ostrava 7. června 1922.

Datum poštovního použití a také barevný odstín známek dokazují, že známky pochází z některé ze čtyř prvních tiskových desek. Kromě malých odchylek ve vodorovném zoubkování chybí poslední perforační otvor ve svislé řadě mezi první a druhou řadou známek. Obrázek vpravo dokazuje, že v tiskové formě byla tato deska umístěna na pravé straně.

Kompletní stokusový arch známek se všemi odchylkami se nachází v archivu Poštovního muzea. Zde bylo možno zjistit, že bílý bod se nachází na ZP 61, viz Specializovaná příručka OR 2000 strana 66. Viz obrázek.

Josef Chvalovský

Osvobozená republika 30 hal – další varianta retuše na ZP 14

Na ZP 14 se vyskytuje výrazná vada negativu – bílá skvrna na levém rameni. Tato vada se vyskytuje na první až čtvrté tiskové desce. V průběhu tisku byla provedena retuš vady na třetí tiskové desce (retuš byla znovu opravována) a následně před začátkem tisku na páté až osmé tiskové desce.

Způsob provedení retuše bylo dosti obtížné, protože desková vada na tiskové desce byla prohloubena, proto bylo nutné nejdříve vadu zabrousit, následně zalít kovem, který se následně proryl. Již z vyřčeného postupu je jasné, že oprava (plombování desky) nemohlo vydržet dlouhodobě. Proto je retuš známa v několika mírně odlišných kresbách - obdobně jako retuše vajíčka na 50 hal OR zelené.

Známkový štoček OR 30 hal byl použit zároveň pro tisk tzv. velkých celin – poštovní příkázky. Jedná se o dosti vzácné celiny, které byly používány pro výběr malých dlužných částek. Pro tisk příkázky byla připravena další tisková deska, která nebyla využita pro tisk známek, ale byla ihned po výrobě rozřezána na jednotlivé štočky. Z tohoto důvodu se nedochovaly pásy, které by byly z této desky.

S velkým překvapením jsem zjistil, že existuje příkazka, jejíž známkový štoček obsahuje pravděpodobně retuš bílé skvrny na levém rameni. Pro neexistenci pásek, nelze stoprocentně rozpoznat, zda se o známkové pole s retušovanou vadou a nikoliv o jinou náhodnou deskovou vadu.

Na druhou stranu podle charakteru kresby:

- na příkazce – obrázek 1
- obyčejné známky bez deskové vady – obrázek 2
- deskové vady bílá skvrna na levém rameni – obrázek 3

Ize s velkou pravděpodobností říci, že se jedná o dosud neobjevenou retuš.

Josef Chudoba

Desková vada

obyčejná známka

Poštovní příkazka

Retuš na známce NV1 SOKOL V LETU 2 hal. zelená.

Na ZP 96 TD V je deformovaný pravý horní roh a deformované linky pozadí pod nápisem POŠTA. Tyto znaky zmíněného ZP byly dosud považovány za deskové vady vzniklé při výrobě tiskové desky leptáním. Nález zkusmého tisku černou barvou na křídovém papíru však dokazuje, že se jedná o retuš původní mnohem markantnější vady.

ZP 96 TD V

Černotisk ZP 96 TD V

detail retuše

detail vady

Emil Kolesar

Balíčky odesílané z Československa do zahraničí v letech 1918 až 1921

Jeden z mála způsobů, kde je možné vidět použití vysokých hodnot emise Hradčany, je buď na cenných psaních, nebo na průvodkách balíčků. Oba typy celistvostí se až do roku 1921 vyplácely poštovními známkami. Proto také vycházely tak vysoké nominální hodnoty, jako jsou 1000 haléřové známky a dokonce se plánovaly ještě vyšší nominále (emise TGM 1920 v hodnotě 2000 hal). Mezi málo vídané skvosty patří ústřížky, nebo celé průvodky na balíčky odeslané do zahraničí. Jejich výskyt je vzácný, protože vývoz byl omezen pouze do několika málo států a navíc po skončení války byl silně omezen povolovacími předpisy.

Podnětem pro napsání tohoto článku byla poznámka v několika katalozích u 3. tarifního období (15. 3. 1920 až 31. 7. 1920), že „balíkové zásilky nebyly do ciziny volně připouštěny“. Na druhou stranu zde existoval rozpor, protože byla prodávána řada průvodek, které byly odeslány ve 3. tarifním období. U všech byl problém, že se nebylo možné dopočítat k výslednému poštovnímu tarifu.

Cílem tohoto článku je vnést světlo do problematiky odesílání balíčků do zahraničí a na základě studia ve Věstnicích Ministerstva pošt a telegrafů určit výsledné tarify. Překvapilo mne, že ačkoliv bylo odesílání balíkových zásilek velmi omezeno, vyskytuje se v letech 1918 až 1921 více než 50 předpisů, které odesílání balíčků upravovalo. Protože lze předpokládat, že čtenáři nejsou právníci, budou zde uvedeny pouze nejdůležitější předpisy. Článek je koncipován územním způsobem, kdy u každého státu (nebo skupiny států) jsou uvedeny poplatky, popřípadě omezení pro odeslání. Zmíněné Věstníky si lze zapůjčit nebo prostudovat například v Poštovním muzeu.

Protože ve Zpravodaji není dostatečné místo pro uvedení všech států, a také že pravděpodobně se nezachovaly průvodky do těchto destinací, budou uvedeny pouze některé významnější. Pokud by

kdokoliv ze čtenářů uvítal celkový souhrn balíkových poplatků pro všechny státy, prosím kontaktujte autora. Ten odešle příslušný dokument zdarma elektronicky.

Pro filatelisty a sběratelé poštovní historie by bylo zajímavé začít sbírat balíkové průvodky podle destinací, kam byly zasílány. Ačkoliv bylo prohlédnuto několik desítek těchto balíkových průvodků, u většiny států nemohu dokladovat jejich výskyt. Mezi nejčastěji vyskytující se patří především Rakousko a Švýcarsko.

Již 22. listopadu 1918 bylo vydáno Nařízení ministra průmyslu, obchodu a živností č. 43/1918 (<http://ftp.aspi.cz/opispdf/1918/007-1918.pdf>), kterým byla zřízena Československá vývozní a dovozní komise. Toto nařízení bylo citováno ve Věstníku Ministerstva pošt a telegrafů (dále VMPT) č. 5/1919. Aby bylo možné odeslat jakýkoliv balíček do zahraničí bylo nutné mít její souhlas. Povolení se dávalo samostatně pro každý balík, pouze v nutných případech bylo možné vytvořit tzv. hromadné, které bylo možno použít pouze u jednoho poštovního úřadu. V případě zasílání cenných papírů, cukru nebo tzv. „monopolních předmětů“ bylo potřeba souhlasu Ministerstva financí.

V průběhu roku 1919 docházelo k pozvolnému uvolňování při zasílání balíčků do zahraničí. Což dokládá vyšší výskyt balíkových průvodků odeslaných ve 3 a 4. tarifním období. K celkovému uvolnění vývozu zboží do ciziny dochází 19. října 1921 (VMPT 55/1921).

Při zvýšení poplatků k 15. květnu 1919 došlo i ke zvýšení poplatků za odesílání balíků. Zákon velmi podrobně popisoval výplatné do celého světa. Text je však spíše v teoretické rovině, protože československá poštovní správa neměla s ostatními státy uzavřené smlouvy o zasílání balíků. Například za tuzemské sazby bylo dle Věstníku možno zasílat balíky do Maďarska, ovšem týden před vydáním Věstníku bylo toto zasílání výslovně zakázáno (VMPT 16 a 17/1919).

Níže uvedu tabulky do některých států s uvedením výplatného. Jestliže se mi podařilo sehnat také balíkovou průvodku, zobrazuji ji. Pro zajímavost výše poplatků uvádím změnu pojistného na balíčky do Dánska, Švédska a Norska, kdy k 19. únoru 1920 se výše pojistného ze dne na den zvýšilo na více než 25 násobek!

Dánsko						
datum	poplatek podle váhy			pojistné		
	hmotnost [kg]	obyčejný	neskladný	základní	za každých 30 fr	minimálně K
5. 7. 1919	5	2,70	x	0,50	0,60 (za každých 300 fr)	x
1.12.1919	5	3	x	0,50	0,40 (za každých 300 fr)	x
19.2.1920	5	8,50	x	0,50	1,--	x
22.3.1920	5	9,50	x	0,50	1,10	x
1. 8. 1920	5	10,--	15,--	2,--	0,30	1,50

25.7.1921	1	11,--	16,50	2,--	0,30	1,50
	5	14,--	21,--			
1.11.1921	1	16,50	24,80	2,--	0,30	1,50
	5	21,--	31,50			

Od 1. srpna včetně Faerských ostrovů a Grónska, maximálně do 5000 franků. Od 1. 7. 1921 možno balíček zasílat též spěšně za příplatek 5 Kč, dále je možno zasílat balíček s návratkou s poplatkem 1,25 Kč.

Francie						
datum	poplatek podle váhy			pojistné		
	hmotnost [kg]	obyčejný	neskladný	základní	za každých 30 fr	minimálně K
15. 3. 1920	5	11,--	X	x	x	x
1.8. 1920	5	10,--	15,--	2,--	0,30	1,50
1.7.1921	1	8,--	12,--	2,--	0,30	1,50
	5	10,--	15,--			
1.11.1921	1	12,--	18,--	2,--	0,30	1,50
	5	15,--	22,50			

Od 1. 8. 1920 je maximální přípustné pojistné 5000 fr. Při zasílání přes Rakousko a Švýcarsko je poplatek do 5 kg 15 K u neskladného balíku 22,50. Základní pojistné zůstává 2 K, pojistné dle ceny je 0,60 za každých 30 fr 0,60 a minimálně 3 K. Maximální přípustné pojistné je 500 fr.

Od 1. 7. 1921 je maximální pojistné 2000 fr. Od 1. 7. 1921 možno balíček zasílat též spěšně za příplatek 5 Kč, dále je možno zasílat balíček s návratkou s poplatkem 1,25 Kč.

Itálie se San Marinem						
datum	poplatek podle váhy			pojistné		
	hmotnost [kg]	obyčejný	neskladný	základní	za každých 30 fr	minimálně K
1.8.1920	5	12,50		2,--	0,30	1,50
1.7.1921	5	17,50		2,--	0,30	1,50
1.11.1921	5	26,30		2,--	0,30	1,50

Maximální výše pojistného činí 500 fr. Od 1. 7. 1921 možno balíček zasílat též s návratkou s poplatkem 1,25 Kč.

Jugoslávie (Království Srbů a Charvátů)						
datum	poplatek podle váhy			pojistné		
	hmotnost [kg]	obyčejný	neskladný	základní	za každých 30 fr	minimálně K
22. 3. 1919	Pouze do Bosny a Hercegoviny. Přeprava umožněna až po otevření hranic, kde termín není uveden. Nelze určit, zda bylo skutečně možné balíčky přeposlat. Poštovné jako v tuzemsku.					
15. 5. 1919	Poštovné jako v tuzemsku. Nelze určit, zda bylo skutečně možné balíčky přeposlat.					

15. 10. 1920	5	10,--	15,--	2,--	0,30	1,50
	10	20,--	30,--			
	15	30,--	45,--			
	20	40,--	60,--			
10. 9. 1921	5	12,50	17,50	2,--	0,30	1,50
	10	21,50	32,25			
	15	30,50	45,75			
	20	39,50	59,25			
1. 11. 1921	5	18,80	26,30	2,--	0,30	1,50
	10	32,30	48,40			
	15	45,80	68,70			
	20	59,30	88,80			

Od 15. 10. 1920 je maximální výše pojistného omezena 500 fr. Od 8. Listopadu 1920 bylo možné zasílat balíčky do 5 kg spěšně za příplatek 5 K. Od 1. 7. 1921 možno zasílat i s návratkou za 1,25 Kč.

Německo						
datum	poplatek podle váhy			pojistné		
	hmotnost [kg]	obyčejný	neskladný	základní	za každých 30 fr	minimálně K
10. 3. 1919	Bylo možné zasílat balíky, podmínky nejsou uvedeny. Pravděpodobně poštovně jako v tuzemsku.					
15. 5. 1919	Poštovné do 10 kg jako v tuzemsku. Balík do 15 kg má poštovné buď 3,80 K, nebo 4,40 K dle německého státu. Obdobně balík do 20 kg má poštovné buď 5 K, nebo 6,20 K.					
15. 3. 1920	Poštovné jako v tuzemsku (VMPT 6/1920, str. 43)					
1. 8. 1920	5	5,--	7,50	2,--	0,30	1,--
	10	10,--	15,--			
	15	15,--	22,50			
	20	20,--	30,--			
1. 11. 1921	5	7,50	11,30	2,--	0,30	1,--
	10	15,--	22,50			
	15	22,50	33,80			
	20	30,--	45,--			

Ve VMPT 10/1919 ze dne 10. března 1919 je uveden podrobný seznam poštovních úřadů kam lze odesílat balíky. Nejsou zde však uvedeny váhové limity ani výše poštovného. Lze předpokládat, že tarify byly obdobné jako za Rakouska-Uherska.

Od 15. února 1921 možno zasílat balíčky na dobírku až do částky 500 Kč. Poplatek činí 1 Kč za každých 100 Kč.

Od 1. 7. 1921 je možno zasílat balíčky spěšně za příplatek 2,50; do 5 kg pilně za příplatek 3 Kč+ automaticky 2,50 spěšnostní příplatek. Poplatek za návratku činí 1,25 Kč.

Nizozemí						
datum	poplatek podle váhy			pojistné		
	hmotnost [kg]	obyčejný	neskladný	základní	za každých 30 fr	minimálně K
5.7.1919	5	2,70	x	0,50	0,60 (za každých 300 fr)	x
1.12.1919	5	3	x	0,50	0,40 (za každých 300 fr)	x
19.2.1920	5	8,50	x	0,50	1,--	x
22.3.1920	5	9,50	x	0,50	1,10	x
1.8.1920	5	10,--	x	2,--	0,30	1,50
1.7.1921	1	11,--				
	5	13,50	x	2,--	0,30	1,50
1.11.1921	1	16,50				
	5	20,30	x	2,--	0,30	1,50

Od 1. 8. 1920 je omezena maximální výše pojistného do 1000 fr. Od 1. 7. 1921 možno balíček zasílat též spěšně za příplatek 5 Kč, dále je možno zasílat balíček s návratkou s poplatkem 1,25 Kč.

Norsko						
datum	poplatek podle váhy			pojistné		
	hmotnost [kg]	obyčejný	neskladný	základní	za každých 30 fr	minimálně K
5.7.1919	5	3,20	x	0,50	1,-- (za každých 300 fr)	x
1.12.1919	5	4,80	x	0,50	0,65 (za každých 300 fr)	x
19. 2. 1919	5	17,50	x	0,50	2,20	x
22.3.1920	5	20,50	x	0,50	2,50	x
1. 8. 1920	5	17,50	26,25	2,--	0,60	3,--
25.10.1920	5	17,50	26,25	2,--	0,30	1,50
26.3.1921	1) 5	17,50	26,25	2,--	0,30	1,50
	2) 5	12,50	18,75	2,--	0,60	3,--
1.7.1921	1) 5	22,50	33,75	2,--	0,60	3,--
	2) 5	25,--	37,50	2,--	0,60	3,--
25.7.1921	1) 1	17,--	25,50	2,--	0,60	3,--
	2) 5	25,--	37,50	2,--	0,60	3,--
1.11.1921	1) 1	25,50	38,30	2,--	0,60	3,--
	2) 5	37,50	56,30	2,--	0,60	3,--

Od 1. 8. 1920 je maximální výše pojistného omezena 5000 fr. Od 25. 10. 1920 zvýšeno maximální pojistné na neomezenou částku. Od 25. 10. 1920 zvýšeno maximální pojistné na neomezenou částku a dochází ke snížení poplatků za pojistné. Při volbě odlišné trasy přepravy balíku je částka za pojistné nezměněna. Od 26. 3. 1921 možno zasílat balíčky různými cestami s odlišnými tarify. Od 1. 7. 1921

možno balíček zasílat též spěšně za příplatek 5 Kč, dále je možno zasílat balíček s návratkou s poplatkem 1,25 Kč.

Polsko						
datum	poplatek podle váhy			pojistné		
	hmotnost [kg]	obyčejný	neskladný	základní	za každých 30 fr	minimálně K
16. 3. 1919	Údajně bylo možné zasílat balíky, podmínky nejsou uvedeny (VMPT 11/1919). Dle VMPT 31/1920 z 23. 7.1920 nebylo možné zasílat balíčky.					
15. 5. 1919	Poštovné jako v tuzemsku. Dle VMPT 31/1920 z 23. 7.1920 nebylo možné zasílat balíčky.					
1. 3. 1921	5	5,--	7,50			
	5	7,50	11,30			
1. 11. 1921	10	15,--	22,50			

Od 1. 3. 1921 je možno podávat balíčky spěšně za příplatek 2,50. Od 1. 7. 1921 možno balíček zasílat též s návratkou s poplatkem 1,25 Kč.

Rakousko

Sternberk na Moravě 2 71
Sternberk in Mähren 2

slovenská poštovní správa.
tion des Postes de la République
Tchéco-slovaque.

POSTOVNÍ PRŮVODKA
BULLETIN D'EXPÉDITION

Počet celních osvědčení
Nombre des déclarations
en douane
Frcs 100

Druh Ci-joint **Paket**
Cena Valeur assurée **Ein hundred Francs**
Tit.

A **Oesterr. Genossenschaftsbund für Grosseinkauf G.m.b.H.**

Misto určení
Lieu de destination **L i n z**
Ulice a číslo domu
Rue et numéro
Země určení
Pays de destination **Ober Oesterreich**

Váha — Poids	Celní poplatky Droits de douane (1)	Směr dopravy Acheminement
kg g		
kg g		
kg g		

Celkem Total

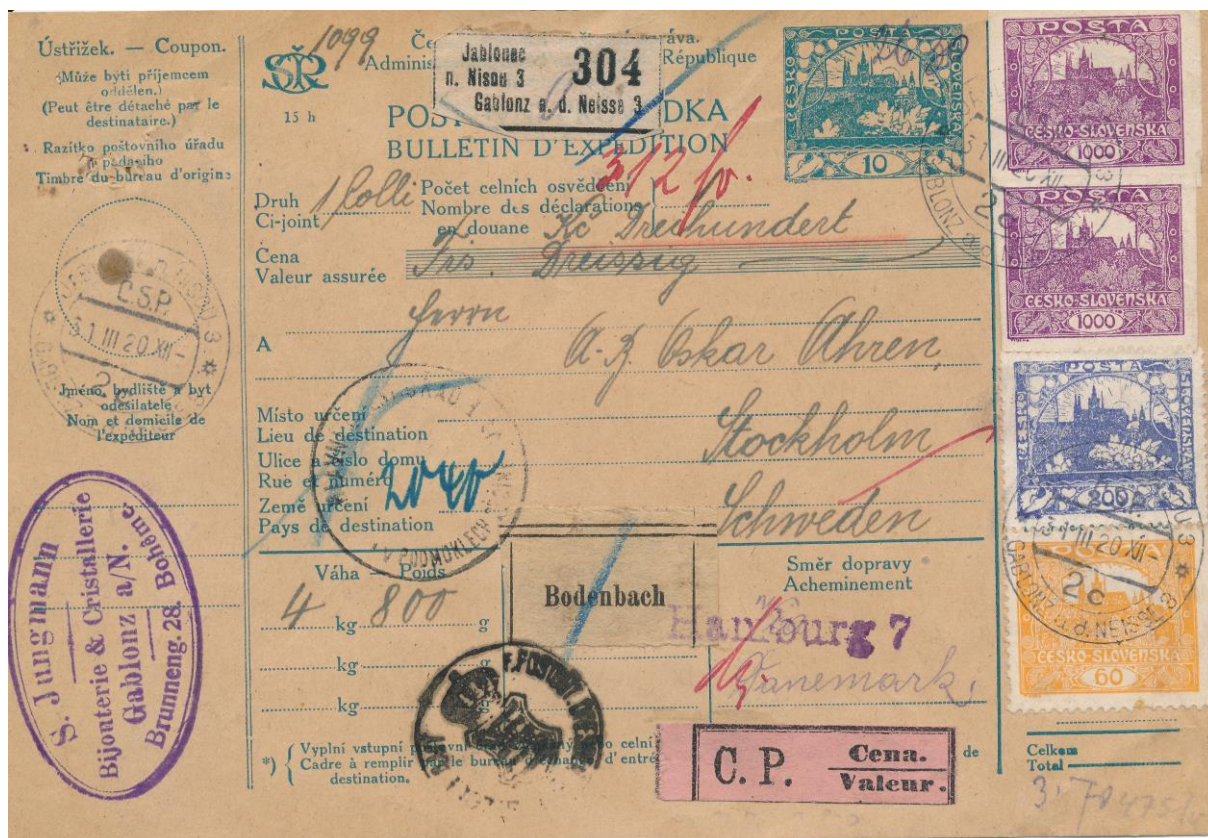
Průvodka na balík do hmotnosti 15 kg (14,85 kg) odeslaný 28. 4. 1921. Poštovné za hmotnost do 15 kg – 15 Kč, základní pojistné 2 Kč a pojistné 1,20 Kč (omylem vybráno pouze za 1 Kč). Celkově vybráno 18 Kč.

Rakousko						
datum	poplatek podle váhy			pojistné		
	hmotnost [kg]	obyčejný	neskladný	základní	za každých 30 fr	minimálně K
16.3.1919	Bylo možné zasílat balíky, podmínky nejsou uvedeny (VMPT 11/1919) Pravděpodobně tuzemské poštovné.					
15.3.1920	Poštovné jako v tuzemsku (VMPT 6/1920, str. 43)					
1. 8. 1920	5	5,--	7,50	2,--	0,30	1,--
	10	10,--	15,--			
	15	15,--	22,50			
	20	20,--	30,--			
1.11.1921	5	7,50	11,30	2,--	0,30	1,--
	10	15,--	22,50			
	15	22,50	33,80			
	20	30,--	45,--			

Od 1. 7. 1921 je možno zasílat balíčky spěšně za příplatek 2,50; do 5 kg pilně za příplatek 3 Kč + automaticky 2,50 spěšnostní příplatek. Poplatek za návratku činí 1,25 Kč.

Švédsko						
datum	poplatek podle váhy			pojistné		
	hmotnost [kg]	obyčejný	neskladný	základní	za každých 30 fr	minimálně K
5.7.1919	5	3,20	x	0,50	0,60 (za každých 300 fr)	x
1.12.1919	5	5,40	x	0,50	0,50 (za každých 300 fr)	x
19.2.1920	5	20,50	x	0,50	1,60	x
22.3.1920	5	24,--	x	0,50	1,80	x
1. 8. 1920	5	20,--	30,--	2,--	0,60	3,--
25.10.1920	5	20,--	30,--	2,--	0,30	1,50
22.11.1920	5	20,--	26,50	2,--	0,30	1,50
25.7.1921	1	18,--	27,--	2,--	0,30	1,50
	5	27,50	41,25			
1.11.1921	1	27,--	40,50	2,--	0,30	1,50
	5	41,30	61,90			

Od 1. 8. 1920 je maximální výše pojistného omezena 5000 fr. Od 25. 10. 1920 zvýšeno maximální pojistné na neomezenou částku. Od 1. 7. 1921 je možno zasílat balíky i přes Německo a Dánsko, kde základní poplatek dle váhy je stejný, ale pojistné za každých 30 fr je 0,60, minimálně však 3 Kč. Od 1. 7. 1921 možno balíček zasílat též spěšně za příplatek 5 Kč, nebo je možno zasílat balíček s návratkou s poplatkem 1,25 Kč.

Průvodka na balíček do hmotnosti 5 kg (4,8 kg) odeslaný 31. 3. 1920. Poštovné za hmotnost do 5 kg – 24 Kč, základní pojistné 0,50 Kč a pojistné za 30 fr. 1,80 Kč. Celkem vybráno 26,30 Kč. Zepředu vylepeny známky odesilatelem na tarif platný do 21. 3. 1920, vzadu dolepeny známky na poště podle nového tarifu.

Španělsko a Andorra						
datum	poplatek podle váhy			pojistné		
	hmotnost [kg]	obyčejný	neskladný	základní	za každých 30 fr	minimálně K
1.8.1920	5	22,50	x	x	x	x
25.10.1920	5	17,50	x	x	x	x
1.7.1921	1	15,50	X	X	X	X
	5	17,50	x	x	x	x
24.8.1921	1	15,--	X	X	X	X
	5	16,50	X	X	X	X
	Nebo	nebo	Nebo	Nebo	Nebo	Nebo
	1	15,50	X	X	X	X
1.11.1921	5	17,50	x	x	x	x
	1	22,50	X	X	X	X
	5	24,80	X	X	X	X
	Nebo	nebo	Nebo	Nebo	Nebo	Nebo
1.11.1921	1	23,30	X	X	X	X
	5	26,30	x	x	x	x

Od 1. 8. 1920 (možná až od 25. 10. 1920 viz poznámka VMPT 50/1920 str. 312) při zasílání balíků přes Německo, Švýcarsko a Itálii je poplatek do 5 kg 27,50 K. Poplatek na Baleárské ostrovy je do 5 kg 25 K. Od 25. 10. 1920 se upravuje poštovné za balíček do 5 kg na Baléarské ostrovy na 20 K. Cesta přes Německo, Švýcarsko a Itálii se ruší.

Od 1. 7. 1921 je vyšší poštovné na Baleárské ostrovy o 2,50. Od 1. 7. 1921 možno balíček zasílat též s návratkou s poplatkem 1,25 Kč.

Švýcarsko						
datum	poplatek podle váhy			pojistné		
	hmotnost [kg]	obyčejný	neskladný	základní	za každých 30 fr	minimálně K
5.7.1919	5	2,70	x	0,50	0,40 (za každých 300 fr)	x
15.3.1920	5	8,--	x	0,50	0,90	x
1. 8. 1920	5	10,--	15,--	2,--	0,30	1,50
1.12.1920	5	10,--	15,--	2,--	0,30	1,50
	10	22,--	27,--			
	15	33,--	40,50			
1.7.1921	1	9,--	13,50	2,--	0,30	1,50
	5	11,50	17,25			
1.11.1921	1	13,50	20,30	2,--	0,30	1,50
	5	17,25	25,90			

Od 1. 8. 1920 je maximální výše pojistného omezena 5000 fr. Od 25. 10. 1920 zvýšeno maximální pojistné na neomezenou částku. Od 1. 12. 1920 možno zasílat balíky také spěšně s příplatkem 5 K. Od 1. 7. 1921 možno balíček zasílat též s návratkou s poplatkem 1,25 Kč.

Velká Británie a Irsko						
datum	poplatek podle váhy			pojistné		
	hmotnost [kg]	obyčejný	neskladný	základní	za každých 30 fr	minimálně K
1.8.1920	5	19		2	0,60	3
1.7.1921	1	25,50		Xx	Xx	Xx
	5	27,50		Xx	Xx	Xx
	Nebo	nebo		Nebo	Nebo	Nebo
1.7.1921	5	27,50	xx	2,--	0,60	3,--
25.7.1921	5	27,50	xx	2,--	0,60	3,--
1.11.1921	5	41,30	xx	2,--	0,60	3,--

Od 1. 8. 1920 je maximální výše pojistného omezena na 5000 fr. Při zasílání přes Německo a Belgii je poplatek dle váhy do 5 kg 20, -- bez možnosti pojistného. Od 25. 10. 1920 zvýšeno maximální pojistné na 10000 fr. Od 25. 10. 1920 zvýšeno maximální pojistné na 10000 fr. Od 1. 7. 1921 možno balíček zasílat též s návratkou s poplatkem 1,25 Kč.

Britská a Francouzská Indie, Barma, Mezopotámie a Persie						
datum	poplatek podle váhy			pojistné		
	hmotnost [kg]	obyčejný	neskladný	základní	za každých 30 fr	minimálně K
15.3.1921	1	21,50				
	3	34				
	5	47		2,--	0,75	6
24.8.1921	1	29,--				
	3	44,--				
	5	59,--		2,--	0,75	6
1.11.1921	1	43,50				
	3	66,--				
	5	88,50		2,--	0,75	6

Od 15. 3. 1921 je povoleno maximální pojistné na 3000 fr. Zaslání možné pouze do určitých ve Věstníku vyjmenovaných měst.

USA						
datum	poplatek podle váhy			pojistné		
	hmotnost [kg]	obyčejný	neskladný	základní	za každých 30 fr	minimálně K
1.1.1920 (Ve VMPT ohlášeno 31.1.1920)	2	8,--	X	X	X	X
	3	9,50	X	X	X	X
	4	11,--	X	X	X	X
	5	12,50	X	X	X	X
10.2.1920	2	18,--	X	X	X	X
	3	21,--	X	X	X	X
	4	24,--	X	X	X	X
	5	27,--	X	X	X	X
1.11.1921	2	27,--	X	X	X	X
	3	31,50	X	X	X	X
	4	36,--	X	X	X	X
	5	40,50	X	X	X	X

Seznam států s uvedením dat od kdy bylo možné odesílat balíčky.

Evropa

Datum	Seznam států
10. 3. 1919	Německo (možná i dřív)
16. 3. 1919	Rakousko (možná i dřív)
22. 3. 1919	Bosna a Hercegovina (možná)
5. 7. 1919	Dánsko, Nizozemí, Norsko, Švédsko, Švýcarsko
15. 3. 1920	Francie
1. 8. 1920	Andorra, Belgie, Finsko, Irsko, Island, Itálie, Lucembursko, Portugalsko, San Marino, Španělsko, Velká Británie

15.10.1920	Jugoslávie
1. 11. 1920	Bulharsko
31. 1. 1921	Sársko
1. 2. 1921	Lichtenštejnsko
15. 2. 1921	Řecko
1. 3. 1921	Polsko
1. 7. 1921	Rhodos
1. 9. 1921	Albánie
15. 9. 1921	Malta, Rijeka
15. 10. 1921	Rumunsko
Nepovoleno do	Estonsko, Litva, Lotyšsko, Maďarsko, SSSR (Rusko)
31. 12. 1921	

Asie, Austrálie a Oceánie

15. 3. 1921	Barma, Britská Indie, Francouzská Indie, Mezopotámie, Persie, Tibet
1. 9. 1921	Palestina, Sýrie, Austrálie, Nový Zéland
15. 9. 1921	Turecko

Afrika

1. 10. 1920	Egypt, Sudán
25. 5. 1921	Alžírsko
1. 9. 1921	Libye (části Tripolis a Cyrenaika), Maroko, Tunis

Amerika

1. 1. 1920	USA
1. 3. 1921	Argentina, Brazílie
25. 5. 1921	Kanada, Kuba

Josef Chudoba

Poznámka:

V případě zájmu o poštovní tarify do všech destinací mohu poskytnout zdarma elektronickou verzi tohoto článku. Popřípadě její vytisknutou část. Cena vytištěné verze je 20 Kč + poštovné.

Obsah 84. čísla Zpravodaje

Zaplacení příspěvku na rok 2016.....	2
Hospodaření Společnosti za rok 2014	2
Pozvánka na jarní setkání knihtisku – 19. března 2016 Pardubice.....	2
Zápis z porady vedení SZKZ ze 14.11.2015	3
Přednáška na jarním sezení – Ukázka sbírky emise OR s výkladem a ukázkou.....	4
Použití Hradčan s perfiny již v roce 1918	5
Retuš hodin u známky 10 haléřů I Hradčan.....	7
Holubice 20 h, II. typ – sedm nových vad 3. matrice na známkách	8
Osvobozená republika - jak dál? = omluva a doplněk.....	9
Osvobozená republika 50 h zelená – odpověď na otázku ze Zprav č. 82.....	9
Osvobozená republika 30 hal – další varianta retuše na ZP 14.....	10
Retuš na známce NV1 SOKOL V LETU 2 hal. zelená.....	12
Balíčky odesílané z Československa do zahraničí v letech 1918 až 1921	13
Obsah 84. čísla Zpravodaje.....	24

Zpravodaj Společnosti sběratelů československých knihtiskových známek je neprodejnou tiskovinou, vydávanou pro vnitřní potřebu členů společnosti. Je vydáván nepravidelně, ale nejméně 2x do roka. Za redakční úpravy odpovídají a na přípravě se podílí členové společnosti. Za obsah článků odpovídají jejich autoři. Neprochází jazykovou úpravou. Rukopisy, články, připomínky a nové poznatky či jinou korespondenci zasílejte na adresu:

Josef Chudoba, Křížová 1614/8, 463 11 Liberec 30,

Telefon: 603 472 395, e-mail: josef.chudoba@tul.cz